

Uspodnani se dopisi ne tiskaju. Pripisani na pisanje... Nove se šalje političkom nametnom (novego postalo) na administraciju „Naše Sloge“.

Komu list ne ideje na vrijeme, neka se javi odgovarajuće na svom pismu, na koje se ne plaća naknada, ako se izvama naplate „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom ruzu male stvari, a sloga sve pokrvari. Mar. post.

Iskazi svakog četvrtka na odmor... Depisi se novčane ako se neplaćaju... Uredništvo i administracija nalazi se u Via Paratoe br. 14.

Poziv na predplatu.

Pošto se primite god. 1896. svojem koncu, utičemo se ovim našim starim predplatnikom, da izvole na vrijeme obnoviti svoju predplatu na naš list za godinu 1897.

Novom godinom stupiti će naš list u XXVII. tečaj svoga obstanaka. Za dugih 26. godina imao je svakojakih neprilika sa pojedincima, al se nije oblasima i mogućnicima, al se nije hvala Bogu nikada pred nikim ponizio na uštrb narodne časti i svoga programa.

Znajuć za koga bijaše ustrojen i radi koga izlazi, nastojao je vazda, da se ne zaleti previsoko niti da pade prenizko. U koliko je u tom uspio, nije na nas, da sudimo, već na obćinstvu, osobito na našem čitateljstvu.

Izdavanje pučkoga lista kod nas je vrlo miučno, ako se neima dostatne moralne i materijalne podpore. Prve nam prijatelji, istomišljenici i naši čitatelji nikada ne uzkratiše, ali sa drugom nije žalibože tako. List, koji ne ima stalnih i redovito plaćajućih čitatelja, a koji je i onako zazoran mogućnikom i vlastodržcem, teško da izvrši svoju zadaću, pa bila ona još plemenitija.

Mi se moramo težkim srcem i ovom prigodom pritužiti na mnoge i mnoge naše nemarne predbrojnice, koji valjda misle, da zadovolje svojoj dužnosti tim, ako se udostoje naš list čitati. Nemile su ovakove tužaljke nama, a neće biti ugodne valjda niti spomenutim nemarnikom.

Da nam se olakša izdavanje lista i da uzmogemo i mi zadovoljiti mnogobrojnim našim dužnostim, molimo stare dužnike, da izvole svoj dug što prije sa našom upravom poravnati; vjerne naše i redovito plaćajuće čitatelje molimo, da izvole predplatu na vrijeme obnoviti, a sve one pako, kojim je do napredka i do oslobodjenja hrvatske grane u Istri, molimo, da nas novom predplatom poduprijeti izvole.

„Naša Sloge“ stoji na godinu za imućunje 5 for. a za seljake 2 for. na pol godine polovicu gornjih ciona. Za inozemstvo k tomu biljegovina. Novec neka se šalje upravi lista novčanom nakaznicom.

U Trstu, decembra 1896.

Uprava „Naše Sloge“.

GOVOR

zastupnika dra. Laginje, izrečen u sjednici carevinskoga vijeća u Beču dne 2. decembra.

Visoka kuće! Već je posve postalo običajem, da se preko računskih zaključaka naših državnih dohodaka prelazi bez razprave, bez pohvale i ukora; postalo je naime pravilom, da se primi predlog proračunskoga odbora t. j. da računsko zaključuje s odobrenjem primaio do znanja, te vladi podielimo absoluti.

Dakle, ako ja ob ovom predmetu govorim, to ne činim zato, da o naših računih

izrečen kakvu veliku pekalvu, ili da bih ih kudio, a još manje se toga, da bih možda predložio, obratno podjeljenja absolutorija, jer to bi bilo takovo opozicionano stanovište, kao što je bezuvjetni uzkrat proračuna, a kod tog predloga bi se moglo dogoditi ta nesreća, da bih ostao sam, ako ne bih nekoga gospoda bila ordje primtina, a ja nisam još s visokom vladom u toliko prijateljstvu, da bih joj priskrbio ovakvu zadovoljstvinu.

Oba predleđa računaka zaključka pokazuju, obzirom na proračun, višak dohodaka za kojih 60 milijuna, što je svakako radostna činjenica, pa s toga neće bez sumnje nitko od nas pomisliti o g. ministru financija, da on sveukupni dohodak sastavlja u onom času, kad si je tekom godine pribavio uvjerenje, da su već postignuti oni prihodi, koje je proračun stalno određio.

No ovaj slučaj, da mi zaključujemo s visokom od 60 milijuna u dvie godine, nije po mom nemjerodavnom mišljenju još nikakav dokaz, da su gospodarske okolnosti poreznika baš u one dvie godine okrenule na bolje, nego to samo dokazuje, da se mi nalazimo u potpunoj mogućnosti — rekao bih — u nekom povećanom opozoravanju.

U ovom slučaju imaju po tom narodni zastupnici dvostruku dužnost. Ako mi namo stojimo pred činjenicom, da su dohodci proračuna za toliko i toliko povišeni, tad li moramo nabeciti pitanje, neće li vlada poduzeti točnije proračunavanje, naime povisiti u proračunu dohodke, ili pak — što mi se čini bolje — ne bi smo li mi imali pravo, da nastojimo o obaljenja stanovitih poreza i javnih daća.

Ja vas neću da sjećam na bezbrojne tužbe, koje su se čule u ovoj kući obzirom na pritisak različitih poreza na poreznike ili drugih javnih daća, kao n. pr. nesimpatično s barbarsvom graničede i promet sprječavajuće ustanove o maltarni, koja se izključivo naplaćuje od siromašnoga svijeta. Mi bismo se odrekli velikoga parlamentarnoga prava, kad bismo kod gubitka tolikih milijuna prošli samo s malim sažaljenjem.

Još je važnija pitanje, ako se obazremo na prekoračenja u izdatih. Ova iznosila su god. 1892. do 27 milijuna, a godina 1893. do 22 milijuna. To je okruglih 49 milijuna. Ja moram iskreno izjaviti, da ne imajdah prilike i vremena, da predjem posve točno zaključke računa. No ipak po mome mišljenju svaka opažka postaje važnijom, kad bi se moglo dokazati, da su neki izdaci, koji možda nisu bili proračunani, bili učinjeni, a drugi opet, da su daleko prekoračili proračunane.

Već se je prošle godine o tom govorilo, te ja trebam samo pozvati se na govor njegov preuzviseosti bivšega ministra financija Plenera, koji je g. 1892., dok je još bio izvjestitelj u ovoj stvari, govorio. On je onda primietio, da bi vlada bila u svih slučajevih obvezana, gdje se baš ne radi o neobdohodnih izdatih, tražiti privola zakonodavnoga tijela.

Kod razprava u ovih predmetih došlo bi zaista na vidjelo želje i potrebe, koje bi možda mnogo većih obzira našle, nego li ovi i oni izdaci, koji su učinjeni preko proračuna.

Svakako je radostna činjenica, da će se u buduću po članku VII. financijskoga zakona za g. 1897. u upotrebi prekoračenja uprave u g. 1897., ako jih bude, u koliko se ova neće upotrebiti za odplatu kapitala državnih dugova, carevinskom vijeću podastrijeti najkasnije do konca godine 1898. jedna zakonska osnova.

Ova je ustanova tim bolja, što je posve obvezatna, te mi ne čemo morati razpravljati o konačnih računih, koji su već četiri do pet godina zaostali, kako je to bilo primjerice god. 1892., kad se je tek o konačnih računih godina 1897. i 1898. razpravljalo (Izvestitelj Beer: 1899).

Iza ovih opažaka dozvoljavam si, da kažem što o viših u upravi, koji su se zadnjih godina nakupili. Po izvaji proračunskoga odbora iznosili su višci u upravi do g. 1893. 215 milijuna forinti. Ako tome pribrojimo višci u godinoh 1894. i 1895., mislim, da neću reći preveć, ako cilju svotu izrečen sa

290 milijuna for. Ovi višci su se postigli šalibože male opravdanjima, drastičnim eksekucijskim sredstvi, osobito kod eksekucija malih posjednika i obrtnika, pa jer su ovi mnogi milijuni barem u jednom djelu skupljeni od velike muke i oštećivanja malih posjednika i obrtnika, scienim svojom dužnošću staviti nekoliko pitanja na visoku c. k. financijskaju upravu.

Jedno bi pitanje bilo: kud su dospjeli ovi ogromni milijuni? O tom pitanju govorilo se mnogo sa strane ove vlade i sa strane predjašnjih vlada, no ja moram iskreno priznati, da ne dobih čistoga pojma o tome. Ja mislim, da se ove velike svote upotrebljuju u manjem dijelu, možda ni jedne trećine, za pokrize tekućih izdataka na početku svake godine. Jer je poznato, da izim zemljišnih poreza, koji se u proračunu izkazuju sa razmjerno malenom svotom, drugi dohodci teknu prilika paralelno s državnimi izdatci, samo možda ne prva tri mjeseca svake godine.

Drugo bi pitanje bilo: drži li vlada to opravdano prema nacionalnoj ekonomiji, ako su ovi milijuni možda mrtvi? Ako to stoji, tad je to zaprieka novčanom prometu i proračunu u obće. Treće je pitanje: ne misli li financijska uprava, ako su ovi višci dielomice potrebni, bar jedan dio upotrebiti za unaprijednje poljodjelkoga i obrtnikoga kredita. U biljadu slučajeva reče nam vlada, da u tom obziru neima pomoći, da se sredstva moraju tak pribaviti itd.

U ovom obziru imamo mi bar pravo, da znamo, da li su spomenuta nagonilanja poreznoga novca absolutno nuždana, neimamo li mi možda gotovine, koja bi se mogla upotrebiti, te roditi blagotvornim radom za masu pučanstva, što bi takođerj, svakako kad bi došlo pred ovu visoku kuću, našlo odobrenje, koje će pridonijeti mnogo dobrobiti pučanstva. (Odobranje).

Molba

na visoko c. k. ministarstvo za bogoštovje i nastavu u Beču.

Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ razposlalo je na sva občinska poglavarstva Istre gotovu molbu, koju bi dotična glavarstva imala samo podpisati, te dotičnom ministarstvu odposlati, i koja glasi:

„Visoko c. k. ministarstvo! Danom 7. augusta t. g. bila je potvrđena zakonska osnova istarskoga sabora, kojom se uvajhuju školske takse, i koja bi imala stupiti u kriepest već u tekudoj školskoj godini 1896-97.

Pripadnici ove občine, a kako se čuje i drugih po cijeloj pokrajini, bez razlike narodnosti, uznemirili su se jako čim su čuli viest o uvedenju školskih taksa, imenito oni, koji imadu više ili manje djece, dužno polaziti školu, koju jedva mogu prehraniti i oblačiti, a kamo li, da bi još plaćali takse u iznosu od 6 kruna po djetetu.

Istina je, da imadu občinska zastupstva pravo oslobodjati od školske takse one, koji su siromasi, ali onda moraju občine odnose takse platiti — pak tako na nje pada teret, kojeg u mnogih slučajevih ne mogu snasati.

Na teret, koji se nalaze sa školskimi taksamii bilo pojedinim roditeljem školske djece, bilo obćinom, nadovezalo se je svakojakih agitacija među prostijim pučanstvom tako, da je uznemirjenje pučanstva to veće, i da je teško predvidjeti, kada će se primiriti.

K tomu dolazi okolnost, da občinska zastupstva nisu dobila do sada provedbene naredbe, te da nisu mogla predvidjeti u proračunih, koje već imadu sastaviti i oblasnim predložiti, za svote, koje su dužna poslati u ime školskih taksa svake pol godine u zemaljsku školsku zakladu, kad bi to i bilo, nebi mogla u tako kratkom vremenu ni tako lasno naći načina, otkud i kako da smognu svote, koje to crno lomotalo!

imadu u tu svrhu pošiljati u zemaljsku školsku zakladu.

S tih razloga obraća se podpisano občinsko glavarstvo na to visoko c. k. ministarstvo najsmjernijom molbom, da blagoizvoli u čim moguće kraćem roku izposlovati, da istarski zemaljski zakon od dne 7. augusta t. g. o uvedenju školskih taksa ne stapi u život tokuće školske godine 1896-97. — opazajući ujedno, da će se tečajem godine možda naći načina, kako da se odnosi teret, ako ne svali, a ono svakako olakša.“

Svako glavarstvo dobilo je po dvie jednake molbe t. j. jednu za ministarstvo bogoštovja i nastave, a druga za ministarstvo unutarnjih posala. Za ovo ministarstvo priložena je posebna tiskana naljedica, kojom se molli, da bi visoko ministarstvo unutarnjih posala blagoizvoljelo posredovati, da se molba usliši. Sve to poprađeno je posebnim tiskanim pismom, kojim se upućuju dotična glavarstva, što im je sa molbami učiniti i koačno su zamoljena, da o tom koraku obavieste sl. c. k. školsko vijeće za Istru.

Molba sa navedenimi prilozii tiskana je u sva tri zemaljska jezika t. j.: hrvatsko-slovenski i talijanski. Svaka je dakle občina dobila molbu sa prilozii u svojem ureduvnom jeziku.

Predsjedništvo političkoga društva „Edinost“ moglo je dođuše razaslati svim obćinam Istre molbu sastavljenu u svojem ureduvnom jeziku — i proti tomu nebi bio mogao nitko išta prigovoriti, nu ono se je držalo načela jezikovne ravnopravnosti, osnovanoj u državnih temeljnih zakonih. Ono je htjelo tim svojim korakom pokazati i našim narodnim protivnikom, da tamo, gdje se radi o obćenitoj koristi svega pučanstva Istre, neima mjesta narodnomu eskluizivizmu, i da nam valja svim složno raditi, da olakšamo pučanstvu Istre — osobito siromašnomu — teško breme, koje mu je nsprečno nesretnim zakonom o školskih takсах.

Sada je u svih občinskih glavarstvih Istre, da izvrše napatuk ili savjet našega političkoga društva.

Hrvatsko-slovenske občine Istre ovređiti će bez svake dvojbe taj napatuk, jer znadu, kako se narod silno protivio novomu bremenu o školskih takсах.

Talijanske občine Istre, dotično njihove uprave, nebi smjele ni razmišljati o tom. imadu li molbu podpisati i odpraviti, ako im je u istinu stalo do koristi talijanskoga pučanstva i do mira u njihovih obćinama.

Mi očekujemo, da će i kod tih obćinah nadvladati sve moguće malekostne obzire, višii i obćeniti interes svega pučanstva Istre. Tuj se nebi imalo pitati tko je molbu sastavio ili razaslao, već da hista odgovara željama i težnjama ogromnog pučanstva — bez razlike narodnosti — u našoj pokrajini.

Talijansku gospodu Istre možemo uprijeti, da bi sve naše obćine bez razmišljanja bile podpisale i dalje odasdale sličnu molbu, kad bi ona bila primjerice potekla od talijanskoga političkoga društva. U ovakvih važnih pitanjih neodlučaje kod nas strančarstvo ili politička strast.

Uspjeh molbe odvisiti će u prvaj vrsti od toga, da li će ju podpisati i odpremiti sve, ili bar ogromna većina obćinam Istre. Na talijanskog gospodi je dakle sada red, da otvoreno kažu: mi želimo, mi tražimo dobro pučanstva Istre bez razlike narodnosti.

Učiteljski sastanak.

Lupoglava, dne 8. prosinca 1896.

Čuvijek nije nikada na listu s tim nesretnim željeznicama — rekao bi babo Agiee Gjurgijevice Pa koliki vas nije već kracao, trčao, lježao, letio, da dostigne to crno lomotalo!

Molim vas, nemojte se ljutiti.

To je ovako bilo.

Dok moj sat za osam dana zakasni samo — za dan; to je vama nedjelja, što meni — subota; to se moj drug Joško tuži, da su se to u žepu vrtili i okreću poput brzoljaka.

Pomislite si stoga, kako li se mi možemo sprijateljiti sa onom željezničkom točnošću! Zahvaliti moramo jedino učudnosti naših prijatelja, što no nas izbaciše iz kuće, a da nam točkovi neodjre izpred nosa.

Kad već govorim o nosu, da spomenem malenkost. Moj ti se Joško zapuhao onako brzajući, a njemu eto, drago moje, navali krv na nos. Pa imao brige i okapanja naš drug muzikanta, da traži vode, da izposuduje rubce i da daje potrebite naloga, da se drug rieši takve neugodnosti. E, vidiš prijatelju, drugi put li se na spretni na put, li — ostavi nos kod kuće.

I tako se mi ugodno smjestismo u prvom razredu — ne, dozvolite, u trećem, ta poznato vam je, da u prvom putuju sami stromasi i prosjaci. Tako, sad možemo otihañuti, a oni drugi nek se brinu, kako će nas vući napried. I u trećem mjestu može da bude ugodno. Pomislite li. Vi imate na put, a u kasnoj ste jeseni. Kiša sipi, u vlaknu nadijete svoje stare i dobre znanca, koji se već poskrbili, da ograniče broj putnika, sjednete u nje, popitate ih: — kako ti, a tvoja žena, a djeca i tvoji? Rasčavrljete se do volje, zapalite smotku, pa kad ste prošli ono par stanica, te se liepo pozabavili, eto gdje vam već viče — Lupoglavl!

Napried treba pješka mali četvrt sata do škole. Da vidjete samo, koliko ih bilo na okupul Njekoji, i to oni iz daljega, došli pod mrak prvoga dana, drugi pak ranim vlakom četvrtak. Oni što prespaše kod svog sudruga, tužili se vele na kućina Vinka, što im sa svojim doskočicama bunio sladak san. A on njima: „mogoste kod kuće spavati!“

U danu smo, kad dižemo vidljiv znak bratinske ljubavi svome prerano umrlom drugu Trošt, koji, posvetiv se odgoju naše omladine i narodnoj prosvjeti, tek nakon godine službovanja, odloži zelena svoje godine u hladan grob.

Oko deset sata skupi se u školi omladina školska, te povorkom krenu do groblja. Idjahu iznajprije dječaci noseći vjenac sa napisom: „Milomu učitelju — učenicima“, pa učenice sa vjencom: „Milomu učitelju — učenicima“. Slijedjahu učitelji sa vjencom, te liepi broj svećenstva i pobožnog punka.

Put je do groblja odužak i strm, i dok nas u nizini okružavala tišina, počelo na strmim poplulivati, da si i nebota zakopcasmo kapute.

Eto nas na vrhu na groblju Gore-njevasi. Mi smo izpod Planika, na visini 700 metara.

Dok gospodin učitelj razvrsta djecu u crkvi, i dok stigne župnik, stajamo u zatišju iza striema, gdje toliko ne puše, pa si ogledajmo kraj.

Vidite tamo s lijeva nešto veličanstvena? To je naša stara matuška Očka, koja si danas natakla maglu na glavu, bojeći se valjda, da se na onoj visini ne prehladi. I objelila je, rani ju sniežak pokrio, da ju prati, dok ubava dolinice ne dozovu sa juga zlatne i dobre ptičice. Eto nize jezero Čepić, muko i mrko, ko da traži žrtve, da ih objvie groznicom. Izpred nas pukao vidik na široko i daleko, al žalibog nemaš šta da vidiš. Tu se reda briježak za triježkom zemljenaste formacije i ništa više.

Ajđmo u crkvu, zove nas tužan posao. Crkva je dubkom puna, što svećenstva, učiteljstva i naroda. Svetu misu obsluživao mnogob. g. Piku i ć, župnik Dole-njevasi, a pjevao je zbor sastojeci iz učitelja i svećenika veliki „Requiem“ od Labiera. Da mogoste čuti pjev, suza bi vam se izmamila na oko, zaokupio bi vas tužno-milo čustvo, te uvjerenje, što li ne smognu izvesti složna braća. Pjeralo se toli skladno, da bi pomislilo, u velegrađu sam, a ne na ovim ućekarskim hridinama.

Poslije svete mise podasmoo se na grob blagopokojnog druga. Mnogočastni župnik obavio opielo, te blagoslovi mjesto, gdje je podignut spomenik, a zbor zapjeva tužnu nadgrobnicu: „Blagor mu“.

Čim zatomiše posljednji zvuci pjesme, stupi pred spomenik g. Bačić, nadučitelj u Buzetu, te izreče vele-krasno nadgrobno slovo. Orisa pokojnjov kratki viek i težki posao učitelja patnika, obrati se na koleku omladinu, roditelje, sudrugove i svećenike, predočiv žalosno svima, kakve li ih misli imadu zaokupiti, kad se skupe na to sveto mjesto il kad mimo prolaze. Pošto se nakon dovršena go-

vora uskllknule: slava pokojniku, — od-pjeva zbor drugu nadgrobnicu.

Tako eto, tuj počivaj milo. A nje, žrtvo svoga svetog zvanja, a mi se ovo zavjeravamo nad tvojim ostacima, da nećemo klonuti duhom, već podvstručno- nom snagom orati tvrdu ovu ledinu naša domaje istre, koja sakri tvoje ostanke i našu nadu, pa nam bio s Bogom i lahka ti gruda, koju si za svoga vjekovanja toli ljubio!

Treba nam sada velikom nibrzicom do Dolenjevasi, do stana gosp. župnika. I prispjesmo. Da malčić odpočinemo; po-sjedajmo na ovaj zidac pred župnim sta-nom, da se pobrojimo, koliko nas imade.

Svećenstvo je dično zastupano. Do-lazi ponajprije dični starina i vrli narod-njak g. Velikan je iz Juršidi. Nije tu manjkao tvrdi Paz, nit veselo Brdo, nit mihi Kršan, nit glasbeni sv. Ivan od Šterne. Pridružila se kraška Crnica, te mladjeni Roč i Slun i Hum: U svem 10 svećenika. Od učitelja prispjehše: Juršidi, Marčana i Medulin iz puljskog kotara; Sv. Petar u šumi, Tinjan, Pazin, Novaki, Boljun i Čepić iz pazinskog kotara; Go-re-njevas, Lanišće i Buzet sa tri sile iz koparskog kotara; iz porečkog kotara prisustvovao je g. Pečarić, učitelj škole sv. Cirila i Metoda u Baderni.

Kad već bilo da odbije podne, eto, dolaze zastupnici voloskog kotara u osu-bama: gg. Dubrovčić, nadučitelj i Miran oba iz sv. Mateja, te Šišković iz Hrpelja. Bilo nas dakle svega 18 učitelja.

Već nam počelo i rogorobiti u trbuh, kad nas srećom g. župnik upozori, da je objed na stolu, stoga vas ostavljam, že-ledi i vama: dobar tek!

(Slijedi.)

Razgovor

Mikula i Martina u Malom Lošinj.

Martin: Zdravo kumpare. Bog ti dal i sveti Mikula, ki je danas, svako dobro i za dušu i za tlo. Ti nisi oti k meni na Martinju, ma nisam ja tebe pozabil za Mikulajnu.

Mikula: Hvala ti kumpare. Posed se, da se malo onako po našu starinsku poraz-govorimo. Če diš od naših elecijonov? Martin: Če ono zovesh elecijoni? Ono je samanj od ljudskega mesa. Ma naši su se pronesli kako pravi ljudi. Vero mi je od srca drago. Kad se spomenem kako je bilo va ono vrime, kad su s četirimi glasi zbirali raprezentancu, a sada ni bilo dosti ni dva dni, onda moramo bit veseli.

Mikula: Ma svega su učinili, samo da njim korito ostane.

Martin: Neka su, ma još se nezna kako će poč fuit, zašto se ufamo, da je još pravice, pak će bit ovo sve vrženo u nis. A drugi put čemo se i mi drugačije malo znat pronest. Sada već svaki vidi, da neki vrag mora bit nigdi sakriven, pak njim nebi bilo drago, da ga ligod drugi najde. Ma nač čemo ga mi. Neka nam govora slobodna, da smo ro-baaza, kako je on pitirid rekao onu večer od elecijoni, ma čemo jim još pokazat.

Mikula: Da bih ga bil ja čul, bil bih mu dal jednu po nosu, da bi se bil naučil, kako se ljudi mora ršepat. Bardasson, nezna nanke jel muž jel žena, pak bi rada s pukom vladat.

Martin: A nisi čul za Centeva, da je re-ka, da ima još kupit nekoliko tovarov?

Mikula: Recimo pravo nima ni krivo, zašto, ki se prodava ne zaslužuje bo-ljega titula. Ma valja reć istinu; vero u Lošinj ni bilo puno prondaci i to me najviše veseli. Kad jedan put naš puk progleda, za drugo je lahko. I je-dan od njihovih je rekao: Dobili smo, ma nam je muka, da je sav puk u pa-jizu proti nam.

Martin: Ma ki neće bit, kad vidi sve o-maovre. Najprije su liete udelali prvi zakon. Promislilo malo. Udine su imali 11 voti, poteštava fameja opet 5—6, i tako redom. Od njihovo strana su dali vot i onim, ki ne plaćaju ni centesima. I Padriću su dali vot, a ne plaća nogo desetak soldi. A naših, ki plaćaju i do 50 flor. nisu ni klali v liste. Svaki ki je pametna, će reć, da to ni čisto; ja sve govorim, nigdi je sakriven neki vrag, pak jih je strah. Naši su rekurili ma je bilo prekratko vrime, pak nisu mogli sve klasi v reć. Ma čemo se drugi put vidit.

Mikula: Nisi otili učiniti ni na nedlju za nas, kako je bila starineka naša užanca, nego su nas činili prit na sagdan z ufa-njem, da će nas prit malo, ma su vidili

da smo pripravni ne ner jedan dan, nego i svu seprimanu ostak ako se trata. Martin: Ni već ni v Lošinj vinu poč je nigda bilo. Oni misle, da svit ne vidi, ma nebora moj, kad čovik dogori do nokt i kad se već mera prelje, onda pak je do sta.

Mikula: Neka delaju ča ote, ma njihovi zavaji još ča ih prije pogabit. Ja samo pitam, zašto je njim tako teško raditit se od komunja? Odkada zimlja pinezji za plaćat Sانسogiti i Čunčani? Ki no do kraja sve plaća?

Martin: Ma joj kumpare, ne zameri ča ča ti reć, da si priprost kada to još pitaš.

Preni se lave

Preni se, lave,
Iz sanka tvega
Budi te eto novi sad sjaj.
Junjaške glave,
Naroda mogaa
Digle su tuñi istarski kraj.

Prosvjetna zviezda
Jakoga sjaja
Plamti i sjeva — bistri se zrak
Rodnog iz gniezda
Milog iz kraja
Tudnjica goni Istranin jak!

Hrvataki stieže
Vijat se poče
Znamen ko pravi danak u nov;
Magle već bježe
Braća već kroće
Ponosno smjelo pod jedan krov!

Ajđajo možna,
Pada ti sila
Istarski Hrvat nije već rob,
Jedna i složna
Braća sad čila
Premoći tvojoj kopaju grob.

R. K. Jerdon.

Franina i Jurina

Fr. Se spamećješ Franino, kako je pred šestimi leti va Motovnu krital on mali talijanski gospodin *fora i beci*, kada su ono naši bili Divjaka za poteštu storili?

Jur. Vero ki se nebi tega spamećival, ma zaš me to pitaš?

Fr. On gospodin se je bal, da bi naši vanjski muž komonski beći požli, pak ih je stia imit va gospodskih rukah.

Jur. Pak za nećući našu prišli su beći va gospodake ruke, a ž njih va vražje usta, Bog mi gribe oprosti!

Fr. Ter da gospoda nemare za siromašku muku.

Jur. Ne, ako je ni; a kako bi drugačije bili gospoda?

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Gosp. Juraj Červar, pravnik u Beču, pripisao nam for. 8 i 62 ml. sabrana na krugu Hrvata i Slovenaca. Živio sabiratelj i darovaoci!

Rieško odlikovanje. Dne 3. t. m. doznali smo, da je sv. otac papa Lav XIII. u zadnjem konzistorium povisio bivšeg tršćansko-koparskog biskupa presv. g. dr. I. N. Glavinu na čast nadbiskupsku nadbiskupje Pelusijam (Tiné) u Egiptu. Ovo krasno odlikovanje je doduše samo počasno, jer presvijetli g. nadbiskup nosi samo naslov nadbiskupa, ali i takova odlikovanja jesu vrlo riedka.

Ovim korakom htjela je sv. stolica ponovno pokazati klevetnikom i napadačem presv. g. nadbiskupa, da im nevjere i da ih odsudjuje. Ovo je ujedno i moralna zaštitica onim krugovima, koji su bili zvani i dužni uzeti u zaštitu presv. g. biskupa kadno se je sa svih strana

njega navajivalo, dočim sa si — reć b — rećni krugovi zadovoljio ruke trč.

Veliki koncert „Slovanstaka pavačega društva“ u Tratu. Upozorujemo ovim još jednom naše občinstvo, da izvoli u nedjelju svako posjetiti veliki koncert, što ga priredjuje naše pavačko društvo u dvarani kazališta „Politeama Rossotti“.

Javni sastanci političkoga društva „Edinost“. Kako bijaše urečeno obdržavalo je naše političko društvo prošle nedjelje javni sastanak a sv. Mariji Magdaleni dolojaj u u tokak, za blagdan B. D. M. u Rocola. Na obih sastancih sakupilo se veliko množstvo puka, koji je odočevljeno privatno predloženo ma resolu-cija. Buduće nedjelje biti će javni sastanak na Greti, kamo se pozivaju i neodvijani tršćanski rodoljubi. To će biti deseti javni sa-stanak u našoj okolici.

Iz Revinjskog sela pišu nam, da je tamošnjeg učitelja i rodoljuba g. Stjepana Žižu zadela težka obiteljska nesreća. Dne 6. t. mj. ugrabila mu nemilosrdna smrt vriednu suprugu *Jelenu*, ostavivši njega razvijenoga sa dvoje drobne dječice. Vrloj pokojnici podiello Svecijni pokoj viečni a u nesrećenom g. učitelju toliko jakosti, da bi mogao strpljeno podnesti ovaj težki udarac.

Nakon izbora u Malom Lošinj. Dne 3 prosinca 1896 započela je za Mali Lošinj jedna nova perioda u političkom smislu. Tim je danom hrvatska narodna stranka stupila na polje. Uspjeh izbora za sada je ovaj: našla glasovalo 810. do 150 obitoa, a protivnikla glasovalo većinom sa pamnoćima do 450. Što da kažemo? Ako pomislimo, da će ovi izbori biti uništeni; ako pomislimo, da nije davno, da bijahu u Lošinj birani občinski zastupnici sa 4, dapače i sa 1 jedinim glasom; ako pomislimo napokon, da je ovo prvi put što hrvatska narodna stranka ide u borbu pod hrvatskom zastavom — valjda možemo biti zadovoljni. Da vam je bilo vidjeti uztraj- nost i oduševljenje naših ljudi, koji su od četvrtka u jutro do subote u jutro nepomično ostali na mjestu, samo iz vlastita osvjedočenja, pretrčujući prodance iz Suska i Čansoga, koji su došli za 2 fr. i na podpunu obruku u Lošinj, gdje su ih napunili smrdljiva mesa jedice krepane kobiline. Kad se spomenemo onih svietnih Susčana, koji su došli preko mora po stranašnom nevremenu, mokri do krpe, uz pogibelj života, onda doista možemo biti mirni i reći, pravdana stvar iz ovakove borbe neće više zaspati.

Protivnici su pokunjeni, jer osjećaju što znači naših 450 ljudi. Oni znadu, da ono 450 ljudi i više, pripravno je svaki čas ako- čiti na noqa, kao jedan muž, i da neima toga blaga, koje bi ih kupilo, dočim oni mo- raju redom kupovati aliopi i nenki sviet. Ta će trgovina brzo svršiti, jer će svatko pošeta i pametan pitati: odkud toliki norci? Tre- to sve plaća? Ne moramo li napokon mi isti taj novac davati, kojim nas onda kupuju kao blago?

Naši su zadovoljni, jer znadu, da su se borili za svetu i pravdu stvar, i znadu, da bi njihova bila pobjeda, kad bi bila za svih jednaka pravica.

Kako rekasmo, ovi će izbori biti uništeni, pak čemo se viditi drugi put. Živili naši svietni izbornici!

K prosvjerenju občinskoga novca u Motovnu. Mi smo se opetovno obratili na talijansku vladajuću svojtu i na njihovo glavno glasio, da nam kažu koliko je na tom istina, da je prosvjerenje občinskoga novca u Motovnu po nekotjih 14.000 for., po drugih 32.000 a po trećih još i više. Gospoda šate kane riba u vodi a njihova klopelja — porečka baba piše i laže o svetan, ali o prosvjerenju občinskoga novca u Motovnu neće ni da piše. Ove nam je najbolji dokaz, da je občinskoga novca svakako nestalo, da ga je prosvjerenje koji babin pristaza i da se je to dogodilo pod upravom koje njez-nog patrona.

Ako sur dobro obaviešćeni, bijahu u- datno u Motovnu gospoda Campitelli i G horsina, zemaljski kapetan i ravatelj računovodstva kod zemaljskoga odbora. Ova gospoda su stalno došla u Motovnu, da se osvjedoče, koliko je istina na pukom glas o prosvjerenju u občinskoj blagajni. Nadajete doznajemo, da je zemaljski odbor poslao tamo svoga činovnika, da progleda račune, te neima dvojbe, da su gospoda u Poreču i Motovnu na čistu o tom, da li je ili nije počinjao prosvjerenje občinskoga novca u Motovnu.

Na umirenje dakle tamošnjeg puča mo- limo zemaljskog kapetana, presv. g. dra. M. vitezja Campitelli-a, koji nije Bogu heala škrt na riećih — da nam kaže putem svog glasila, što je istinita na glasovih o pro- njevierenju u Motovnu?

Izbori za upravno vieće a Zrenju oba- villi su se — kako bijaše urečeno dne 2. t. mj. K izboru je došlo iz Poreča kao poli- tički komesar g. dr. Karminsky dopeljav sa sobom i 6 oružnika.

U III. tjelu pobijedi je samostalno stranka i to pobjeda, ne pobjeda; pobjeda; u II. tjelu pobijedi je istarsko-hrvatska stranka, a u I. opet, šarčnjača sa jednim glasom većina.

Kad se je skoro imao izbor u ovom tjelu izvršiti, imala je svaka stranka jednak broj glasova. U to polje šarčnjači pristaje po bolestnoga osamdesetogodišnjega starca te ga na stolicu biserice u njih donese težko bolesna u slobodu dvoranu. Njegovim glasom pobijedi je protivnik stranka. Proti izboru u III. tjelu uložao je utok.

Iz Garice pišu nam 5. t. m. Pismo Van o osobi, o kojoj ste nedavno u nekom procesu u Logatcu natakulni, i s kojim se je bavio i Vaš c. k. zemaljski sud radi pitanja, koje nealuzi rečenju osobi nimalo na čast, a još manje osem stalo, kojemu pripada.

Nedavno je bila ta osoba — poznati viši poštarik činovnik od vsehga ravnateljstva — ovdje u službenom poslu. Osoran kak što je, reč bi, da je ujedno jednog nižeg poštanskog činovnika, koji je ujedno čestak u pričuvu. Kad je za te doma ravnatelj posta g. vitez Pokorny, morao je povesti istragu, te bijaše u tu svrhu ovdje činovnik pošte g. Villenik iz Trsta. Reč bi, da će rečeni viši činovnik imati okapanja sa činovnikom — častnikom, jer ovaj nemogu kao takav nositi nezaluzene uvjete Orovljaka za sada, a koji se stvar razbistri, javiti će vam se jošta. Možda će već jednom ipak otvoriti oči — ne u Trstu — nego u Beču.

Piranski načelnik pod obuzbom. Poznati naš prijatelj (P) g. Dr. Fragiacomo, načelnik glavnoga Pirana — nslazi se, kako javljaju razni listovi, pod obuzbom radi napitice, što ju je isrekao prigodom otkrića spomenika Tartini-ju. Ta napitnica da je nimala iredeantna mionirism.

Oru višet čitali smo najprije u novinah kraljevine Italije, pak u ovdšnjem izdanju poluslužbenog korijara „Il Mattino“ i napokon u njemačkom listu „Reichwehr“, što izlazi u Beču.

Viest će biti dakle istinita pak možemo očekivati mirne duše, kako će g. P. fragiacomo dokazati svoj austrijski patriotizam.

† Ljudevit Herrmannstorfer. Dne 9. t. m. preminuo je nakon kratke bolesti najstariji tiskar našega grada i vrlo stovani gradjanin G. Ljudevit Herrmannstorfer. Amo je došlo u mladosti iz Njemačke kao elagar, ta si je uzornom marljivošću, štednjom i poštenjem stekao bogatstvo. Počivao u miru!

Iz Barbančine pišu nam 6. t. m. Čudom se začudismo, gosp. uredniče, kad smo koncem prošloga i početkom ovoga mjeseca primili više iztiskava sve pod košnim naslovij i to badava u onaj izdajnički smrad, kojim se u zadnje doba poslužila naši narodni protivnici na propast i sramotu našu. Nu kako je u ovih strahah dobro ukorenjena narodna svijest, nimala straha, da bi među nam moglo naći dobro tlo ono izdajničko sjeme. Mi ga bacismo u ogranj ili vratismo odakle je došlo, a tako neka čina i ostala naša braća širom mile nam Istra, i to će biti najbolji odgovor zlotvotom i izdajicam.

Iz Baderne nam pišu 98. novembra: Hvala Bogu! Ipak napokon nadvladav i predobiv mnoge i svakovratne zapriekae, otvorila se 23. ov. mjes. u Baderni škola „Družbe sv. Cirila i Metoda“. Na 9 sati u jutro pjevala se u župnoj crkvi — uz prisutnost mnogobrojnog naroda i školske djece — sv. misa. Poslje sv. mise pjevala se „Tebe Boga hvalimo“, zahvalnu pjesmu te islo u sprovodu pjevajući litanije Majke Božje do školske zgrade, koju je veleč. g. župnik Fran Gorec crkveno blagoslovio, ter sa nekoliko riječi na sabrani puk i djeca istu njezinu izvrsno izričilo.

U crkvenom svom govoru reče gosp. župnik u glavnom: Po zakonu imala je biti već odavna škola u Baderni; ali oni, koji su zakonom obvezani zato se brinuti, ne hajju. Zašto? Po koju zahku istinu morao bih o tom pogledu reći, nu neću, jer danas je dan veselja, koje pak nam ne pripraviše oni, koji — kako rekoh — bijahu po zakonu dužni nam je pripraviti; nego tu radost zahvaliti imamo „Družbi sv. Cirila i Metoda“, koja sabire novčić do novčića mež krvnom nama hrvatskom braćom, dok nam sagradi školu, te posla nam i g. učitelja, da popravi težku krivnju protivnikah našeg napredka. Zato hvala vjekovita slavnoj „Družbi sv. Cirila i Metoda“!

Dalje tumačio je g. župnik kakova, da mora biti škola, da bude prava, t. j. duši i tjelu korisna: stati mora na temelju sv. vjere i domačeg t. j. materinskog jezika.

Puna glava a prazno srce učinio čovjeka nesretnim na ovome i na drugome svijetu. Škola valja, da ne samo glavu napuni, nego da i srce oplemeni, a to se

dosigant može jedino avstom vjeroj Diote u školi poučavati u ljudem nu žiki, hoće reći: praznu slavu imati. To je proti zdravu razumu, proti poštagićim načelom i proti poviesti prvosvjete svih kulturnih naroda. Hoće li biti naša škola takova, t. j. ustanovljena na temelju sv. vjere i materinskog nam jezika?

Da! da, mi će takova. To nam jameš već ime naše škole, škole „sv. Cirila i Metoda“. U duhu ovih dviju svetica ona će nastojati, da učini iz naše djece vjerno krsćane, značajne mužve, te skrbne majke i dobre gospodarice, koji i koje će Boga i hrvatsku svoju ried i pred svetom izpoviedati.

Upisalo se je odmah taj dan 72 djece, broj prevelik za malu naša školska sobu, i zato se je moralo odrediti poludnevno poučavanje.

Kad smo već kod riječi, nek nam bude dozvoljeno još nešto spomenuti. Kao sljepac vidi, tako imamo potreba pošte u Baderni. Ako se pravo sjećamo, je naš neutrudivi i veleslužni zaustupnik gosp. Dr. L. g. g. inja na carskivomov viedu zahtijevao poštu u Baderni, te bi odnosna resolucija i prihvaćena od vedne račenog vieda. Što je visoka vlada usljed toga kašnjenje odredila; nija nam poznato; znamo samo to, da pošte još danas neimamo. Doduše dozvolilo nam je c. k. pošta ravnateljstvo u Trstu torbica (sa koju je potrošio naš veleč. g. župnik sam for. 16, od nikoga nit za novčić odšteden, akoprem slati običnoskom puno više, nego župnom uredu, odnosno župniku), i koja putuje iz Pazina preko Baderna u Poreč i natrag; nu tim nije nam ni malo pomozeno. Zašto ne? Tim se danas nećemo baviti, jer se ufamo, da ćemo ipak napokon poštu dobiti, i tako će se stati na put svim mogućim neredim, te nam odpasti nuđa javiti ono, što bi volili zasmečati. Mi spadamo pod porečku poštu, nu, da dobijemo naše stvari na dobu, zahvaliti se imamo izvanrednoj ujednosti i udvornosti tinjanske pošte, kamo ne spadamo, a kamo upravljamo naše stvari. Ako bi imala torbica još duže vremena svoju ulogu igrati, bilo bi puno bolje za nas, da putuje između Tinjana i Poreča, negoli među Pazinom i Porecom.

Ješ o obćinskah izborih u Lablun. U predzadnjem broju „Naše Sloge“ čitali smo o naših izborih među ostalim i ovo: „Do podne tekao izbor mirno i prilično u redu“. Da vido cijenjeni čitatelji, kakav red je bio, progovoriti ćemo par riječi o njem. — Čini mi se, da u zakonu stoji, da se mora zvati izbornike po redu, kako su u listinah upisani, dok se sve svrši, a tek onda natrag iz početka itd. Taj red je zbilja vriedio za naše, ali kad je koji njihov došao, glasovao je odmah. Naše pučomci nisu vriedile, nego ako ju je žena muž ućinila. Ako su dva brata skupa, pa jedan drugomu učinio pučomoc, ne vriedi. Takvih je slučajeva bilo mnogo. Ali što ne vriedi za nas, to vriedi za njih. Evo tomu dokaza: Jednomu od naših učinio otac pučomoc sinu; htjeo glasovati, ajb, ne vriedi pučomoc. On se mirno odalečio od izborne dvorane, ali slučajno dođe do talijanskih kupaca glasova. Na njihov upit hoće li za njega glasovati, odgovori on, da vidi, što će se dogoditi, da hoće. Daku mu njihovu škudu i on se liepo vrati natrag pred komisiju pokazujući škudu. Stori poznav škudu po boji, zovu ga napried, te pošto im ovaj pokazje pučomoc, hoće čuda i sada vriedi. Nu naš čovjek nije bio prazne glave, jer nije hotio izpustiti iz svojih ruku nego polovicu škude. Polovica je dakle držao on, a drugu polovicu predajedić komisija. Kad je on rekao „bene“ i pisari počeli već skoro pisati, izgrnu ti naš junak „škudu“ take, da je išla na komadu, od kojih je jedan otkao i „početi“ u ruci. Dakako, sada je došlo do riećkanja, da što za nas ne vriedi, za nje da. Nu oni su tomu vični, pak ih nije za to brigaa. Mnogo njih su zvali, da su živueć oca, kojim je već mnogo vremena umro i obratno. Jedan se bogme javio misleći, da će moći tako glasovati, ali da, kad je došao pred komisiju, dobi od nje odgovor: Čo, koša tu, padre moriš due volte, i izjerali ga. — Što da pako rećemo o kupovanju, strahovanju, prietljanj itd. P. Prodanaca bijaše, ali razmjerno, hvala Bogu, veoma malo. Da ne duljim; svi mi knpovanji, prietljanji i prevaram, nabrali su u trećem tjelu od 1890 glasova 216, u drugom od 154, 71. u prvom od 64, 16.

To je pobjeda! Ja kako vam se jošte veselo? Ja mislim, da se nebi njihova prekomorna brada više veselila, da dobiju cieleu Afriku, altroćte Abisioju!

Ej gospodo talijanski, labko je pobjediti, kad si sami zakone stvarate po svojoj volji; gdje pušćate glasovati samo vaše, a naše ljerate silom kući i zatvarate nam vrata, samo da ne možemo glasovati, nići vidjeti što i

kako radite. Ali znajte dobro, da je svaka sila bez vriednosti. — Predsjedni: Mi se takozvanoj gospodi Talijanoj, kojih je većina došla u Labun iz Dalmacije, Borne i čak iz Crne Gore, ne šudimo, jer ih poznavao već odavna, kakvi su, ali se čudimo onim, koji nose kratke gace kao i mi, pa bi htjeli biti Talijani.

Ne čudimo se nići onim kraljeom, koji su došli k nama goli i bosi, gladni i žedni predavajuć češije, škare, igle i konac, a sada, pošto su se najeli i napili, obuli i odjenuli sašom mukem, htjeli bi nam zapovjedati. Nu, zadajemo vam postenu ried, da mi ta kevi nametnika dugo trpiti nećemo, već hoćemo, da budemo gospodari sami u svojim kućah, a oni neka idu odkud su došli zapovjedati.

Najvišje se čudimo onomu u „kraljih brogadah sa zelenimi škornjami“ iz Sv. Nedelje i onomu Mazalu iz Repende, koji ih je takodjer nosio do pred par godina, a nosio bi ih možda do kraja još, samo da bi ih bilo. Nadalje onomu „Debelomu“ iz Sv. Lovreća, kako se ono već zove, i onomu iz Brijuni. Što da rećemo o onomu iz Šumbraga, koji je učio „univerzu“ u Padovi? Ništa, jer nije vriedno, da se o njemu ovjoge govori. Ali ona druga trojica, koji se drže, da su „primi posidienici“ moglo bi svam biti; ali da, gdje je u prodanaca srama? To su vam, gospodine uredniče, ti glavni domsi naši šarajnici. Dakako, da je uz ove još i nešto drugih, ali njih vam neću spominjati, već du im kazat nešto drugo. Ej ljudi, pamet u glavu; zar ne znate, da koji sa gospodom šrešnje zobje, da mu samo repici ostanu? Pažito dobro, da se i vam to ne dogodi. Poslije ćete se kajati, ali će biti prekasno, kako i možda je već za kog; da bi tako ne! Nemojte misliti, da ako s vami govori kakav burm ili koji drugi gospodin, „da ste odmah bog zna što? Znajite, da oni vam se samo rugaju i da ne misle drugo, već kako bi se s vami okoristili. Koliko ljudi ima u Lablun, pa nit oru nići siju, nit žanju, a ipak bolje jedu i piju nego mi, a koji mislite da ih brani? Iz neba ne pada više mana. Svih dakle hranimo i napajamo mi, a oni nam zato zapovjedaju gore nego mačuha; rugaju nam se i priete nam na svaki način. Pitajte ih odkuda su dali onih 300 (tri sto forinti) za spomenik onomu, koji je morao pobjeći iz Labina u Veneciju? Naši stariji spominju se dobro, zašto je morao pobjeći u Italiju, a sada, pošto je umro, dižu mu spomenik i to sa našim kukavno zaslužnim novcem iz obćinske kase. Pitajte ih nadalje, za koju korist davaju svake godine onih 100 for. za „Legu“, takodjer iz komunke kase? Zašto nam ne grade i nepopravljaju radje ceste i putove? Zašto nam ne pomauž zidati komunke starce, mjesto da pijemo smradnu vodu iz bog zna kakvih kaljuža itd? Ali da, briga njih za naše potrebe, kako i za lanjski smieg. Oni imaju svoje ceste, koje smo i mi pomogli graditi; svoju čistu vodu, teatar, muziku, škole i što je znam sve, a ti „šćavo“ muči se, ako ćeš jesti crna kruha i piti vode iz kaljuža. Inuademo i mediga, koji takodjer prima plaću iz komunke kase, ali kad ga pozovemo mi, uzme nam više nego mi platiiti možemo, pak ako mu kažemo, da je malo previše, ne mari on za to. Još je toga još mnogo, ali tko će sve napisati. Dapače je i škoda, jer smo si sami najviše krivi, ako ne svi, a to najviše su krivi za to naši prodanci, da bi ih ne bilo nigda više među nama?

Služba poštaru Slavno c. k. ravnateljstvo brzojava u Trstu razpisao natječaj na službu poštaru u Ješlanah (polit. kotar Vloške). Kaucije valja položiti 200 for., plaća iznaša for. 200 te for. 60 godišnjih za troškove pisarne; povrh toga for. 400 postonošni, koji ima poći dva puta na dan iz poštanskoga ureda po poštu na željezničku postaju u Šapljane. Molbe valja uložiti u roku od 3 čedna c. k. ravnateljstva pošta i brzojava u Trstu.

Većernja škola za trgovačke pomoćnike. G. M. Kamučić, učitelj i urođnik „Brivca“ otvorio je večernji poduk za trgovačke pomoćnike u svojem stanovanju — ulica Romagna br. 20.

Preporučamo našim mladićem, da se mnogobrojno upišu u tu školu. Podučaje se na večer od 8—10 sati.

75000 kruna iznaša glavni zgoditak velike lutrije u Inowosta, koji se izplaća u gotovom nu samo 20% odbitka. Srećke dobivaju se po 50 vč. Upozorujemo naše cijenjene čitatelje, da je vućenje već 20. febrarsa.

Lovranske pačuharije

Ovi dni je prišal va talijansku poteštariju di „Laurana“ neki gospodin. Govoril je nemški — a šijor Njanji i potešta bule va njega kako telo va nova vrata. Gospodin z Beča „štronja“ i „štronja“, a potešta gleda Njanja i on potešta. Ča će nebogi, kada ne raz-

maju ča pita. Niki knpir? — pak Bog. Pak još se govori, da se u talijanskom zajikom može proč po svem svetu: A na, tu su vrata Lovrana; čovek dela grda „figura“, jušto u tim talijanskim zajikom: „Ka „poguta“! Ali te gospodine valja „za la fia“ i razumeš — zać ako budu Hrvati doznali, da je moral poč van, prez, da mu se je moglo ča to odgovoriti, oni su to „kapaci“ stavit va „foji“, i storić njim velu sramot. Dunke, da tega ne budu, Njanji mu je rekao: —

„Niki per taić — šijor Kukuma sprečen tajć.“ Nego jašto va to prišal je va poteštariju Kenić. Njanji i potešta skote veselo k njemu. Ma „dušni“ bi ga bili trebela od velike „kunitence“. — Spasite nas vi, rekli su ran. I Kenić je počeo a onim gospodinom „štronjać“. — Ča bi rad ta „gospodin“? Zapilao se za uhom i zapental: — Ga dite, ga dito — che, come se diži — sakraboji ti tajner — ni; zi, ga dito, špeta: — koša ga dito — mi ga sapere koša ga dito ferlicence combination — tešo, tešo — corpo ti pako — ma noga ka tir — špeta — tomanar mija molže..... ja, ja — mija molže sa talijano franjko — per mej taš, ja! I Kenić je šal yanpa, pak je pozabil se vratit, a on brijan gospodin čekaj i čekaj „rispeku“ na svoje pitanje. Kada je bil Turčić za poteštariju bilo je drugaje. On je imel va poteštariju ljidi, ki su znali puno zajik — pak su dali čast našemu „komunu“ — a ča je krivo on nebog Njanji. Nego, saramente, od njega čovek ne mora ni „pretendić“ puno. Ma zać se ga stavili va poteštariju, kada ne zna zajika ne zna zajiki, ki su „potrebiti? Zać? Zato, zać je plovano kunjado; Denciov sin — meštrov kunjado, Torjelov neput e ča via discorendo..... Dunke fameja! fameja! i fameja! Bog je najprvo za sa bradu storić, dunke je i pravo, da se fameja najprvo pakrnela za svoja. Njanja, ki je već toliko vremena doma Inarnji štampeval.

I ilustrisimo potešta su dali ovi dui Lovranske puno poala. Čujte zać i kako. Pisanu ketimamu bila vam je za Lovrans jedna kumparija kumedijski. Ljudi su bili tamo od Pemskega — ma su dosti lepo govorili hrvatski. Stari gospodar od „kumedijske“ pošal je va poteštariju sina, da bi dobil „promes“ za delat kumedijsku. Va poteštarije je bil Njanji i Jeletić, ki je na „poltrone“ sedel kako jedan princip. Brijan mladić komad ča je počel govorit moral je „fermat“, zać se je Jeletić u njega otrešnuo: — Mi ne razumemo hrvatski. Mladić, ki još ni znal, da je Jeletić „oriundo“ de Opric — počel je govorit nemški. — Niki ferštronje — rekale je naš gospodin potesta. Nebog mladić inženjer se je, kako je mogal, pak je onako stenfal dve besedi taljanske skupa — ma potešta — ki govori samo toscano ni se otel s tim „kontenat“ — i tužan mladić mor je poč vanka, a da ni niš opravil.

(Konać sledi).

Važno za usnare!

Posujilnica u Konjicah kupila je iz ostavštine poznatoga tvorničara Ivana Stanžera tvornicu za usnje (kožu) te kuću sa gospodarškom zgradom.

Tvornica za usnje pripravljena je za 20 do 30 radnika, te se ovim nudja u najam ili na prodaju.

Više o tomu podaje Dr. Ivan Rudolf odvjetnik u Konjicah, na Štajerskom.

Gosp.
Gabrijel Piccoli
Ijekarnik
u Ljubljani.

Molim Vas pošaljite mi 30 bočica Vaše čudotvorne želučadne tinkture, koju se doista može nazvati „božjom rukom“.

S. P. Flegar
župnik
Žrnjani — Istra.

Otkada se je počela mnija supriuga ljeciti Vašom želučadnom tinkturom, poboljšalo se je njezino stanje u toliko, da se čini kao da je pomlađjena.

Francesco Patelli
Ijekarnik
Vilnada — Istra.

Želučadnu tinkturu Piccoli a razprodaju se u Ijekarnah po 18 vč. bočica.

Prilog: Današnjemu broju dodali smo kako prilog „Irvjeća o glavnoj skupštini kotarske gospodarske zadruge u Krku“.

Listina uprave.
Gosp. T. J. Kocić. Zadržaj Vaš broj radiš nam je namoljena pošta sa spiskom „ričica i il rievimenta“; javite nam, što je na stvari.

Ljudevit Herrmanstorfer

tiskar

preminuo je jutros u 8 sati nakon vrlo kratke bolesti. Razovljeni sinovi ujedno sa zetovi, nerjestami i unuci javljaju ovu tužnu viest rodbini, prijateljima i znancom.

Po želji milog pokojnika prenesi će se njegove smrtne ostanke ravno na pokopalište.

U Trstu, dne 9. decembra 1896.

Umoljava se, da ih se počasti za pokojni dušiti i da se ne šalje vijenaca.

G. LIKAR

u GORICI,
Sjemenička ulica kbr. 10

ima bogato skladište svakovrstnih pisanih i školskih potreba, tiskovina za svećenstvo i za obćine, upisnih knjiga itd. uz najnižu cijenu.

Papir najbolje vrsti:

službeni 500 araka od	for. 240	napried predpisan	120
pisani mali 8-va 100 araka	—40	velika 200	—60
Omoti (kavretke) pivratni i slu- beni 100 kom.	—20		

Škatla pera (14 kom.)	—25
kamšitih pisala za ta- blice papirnom obojite	25 i 32
valjiti	—55
Pojedina 100 tiskanin imenom Tiskovine za obćine na 1/2, arak kao „Positiv“ na urad 100 komada samo	—60
Prondarki, računi, blagajnički dnevnik, zapisničke knjige za črtanje i dokumentum papiru svaki arak	—25
po 8 novčića	
Sve tiskanice na celom arku propisanoga papira stoje po arku	17, novč.
Prihvati također svakovrstne tiskovine uz najniže cijene kao n. pr. napisne na 100 kvartira ili pi- sama	80 novč.
Obzirom na dobru vrat robe i najniže cijene preporuča se sl. obćinstvu.	

Sve strojeve za poljodielstvo i vinogradarstvo

Cijene iznova snižene

Preše za grožđe, diferencijalni sustav

Ovaj sustav preša ima najveću tiskajuću moć od svih drugih, za kojih mu drago bilo prešah.

Preše za masline, hidrauličke preše, štrcaljke protiv porosperti, Vermorelov sustav;

ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najjeftinije; automatične štrcaljke; maslinice sa spravom za mliti jagode, preše za sieno, triere itd. tvori u najboljem proizvedu

Ig. Heller, Beč

H/21 Praterstrasse 49.

Cijenike i svjedočbe gratis! — Čuvati se kontrafakcija! — Traže se zastupnici!

Velika lutrija u inozemstvu po 50 novčića

Vučenje nepoporecivo 20. februara 1897.

Glavni zgoditak

75.000 krunah.

U gotovom sa 20% odbitka.

Srećke po 50 novč. preporuča: Giuseppe Belaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co, Girolamo Morpurgo, Igu. Neuman, Marco Nigris, Enrico Schiffmann.

Broj 3567

Razpis natječaja

U smislu zaključka obćinskog zastupstva od 1. decembra 1896. ima se kod podpisnoga popuniti mjesto **obćinskoga blagajnika** sa plaćom godišnjih 500 forinti, koje se prima u mjesecnim antecipatnih obrocih sa izgledom povišenja plaće na 600 for.

Od molitelja traži se: neporočnost, potpuna sposobnost u blagajničkih poslovih u hrvatskom kao mredovnom jeziku.

Prednost dati će se onomu, koji se izkaže, da je jurve u istom svojstvu služio ili služiti.

Imenovani ima položiti kanciju u gotovom ili u javnih papirih do iznosa godišnjega plaće.

Molbe imaju se podnesti podpisano do dana 16. decembra o. g., a imenovani imati će, da nastupi službu najdulje do konca tekućeg godinua.

Glavarstvo obćine

Kastav 1. decembra 1896.

Glavar:
M. Jelusić.

FILIJALKA

G. K. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vreda. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- 2%	2-mesečni 2 1/2%
80- 1 1/2%	6- 2 1/2%

Za pisma, katera se moraju isplaćati v sedanjih bankovnih avstr. valji, stoplo nove obćinske tako v krepost s danom 5. februara, 9. februara i oduano 2. marca t. l. po dotičnih objavnah.

Okrožni oddel.

V vreda. papirjih 2% na vanko svoto. V napoleonih brez obrzati.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brlin, Lvov, Tropava, Reki kakor za Zagreb, Arad, Brlin, Grlben, Grlben, Brlin, Inozemst. Olovoe, Ljubljana, Lina, Olovanje: Neuberg, Suez in Solnoograd, b r s t r o k o v y

Kupnja in prodaja

vrednosti, divis, kakor tudi vnovčanje kupnosa proti odbitku 1% provizije. n k s o v t a c h v r a t p o d n a j m e s t n o j m i p o g o j i .

P r e d u j m i .

na jamčevna listina pogoji po dogovoru. Kroditi na dokumenta v Londonu Parizu, Boro lina ali v drugih mestih — provizija, po jako umotnih pogojih. Kredita pisma na katorokoli mesto.

Vložki v pohrane.

Sprejemajo se v pohrane vrednosti papirji, zli ali srebrni donar, inozemski bankovni itd. — p r p o g o d b i .

Nosa blagajna. Ispolnjuje nakaznice narodne banke Italijanske v Italijanski fragilji, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 2. februara 1896.

U ljekarni E. Tomaja nasljednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilica broj 12.

dobivaju se osim svih ostalih lijekova nekoli obće proukšani i vrlo koristni osobite preporuke vriedni liekovi

Mazilo proti kostobolji ili protinu, reumatizmu, kataru i trganju u kostih, ukočenosti ili grčevom u šikah, boli u ankvili i krilicah, kostenom pogucnu, probadanju, svakovrstnim narezam. — Cijena 80 novč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teško di- sanje, promuklost u grlu, sijljivost. — Cijena 80 novč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, podublosti, djetinjoj krhlojosti, ženskim bolestim, slabo- krmnosti, nemoci. — Cijena 80 novč.

Pojačene švedske kaplje ili švedski a životna tinktura (Lebensessenz) Ovim se glasovitim sredstvom očičuje krv i slatenica, popravlja i okrepljuje želudac i ublažuje glavna bol, olakšava tegina ili mučnina, žena napublost i vjetro, odiklanja se bol u šiklici, želudacne grčeve, žu- tica, groznica ili zimica, zavijanje ili griznja u trbuhu. Tko ovu toli korisno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat će si zdravlje, tjelenu snagu i zapriječiti razne bolesti. — Cijena 80 novč.

Prah za blago ili za marvu, koji svakomu osobito za konje ili za volove, gospodaru pre- poručen za konjski keh ili kašalj, za volove, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objatiranje želudca i probave, kada blago nećo rado žderati, pa se napuhuje. Krave daraju od njega više i boljega mlieka, konji postaju čilji i jači. — Cijena jednom omotu 45 novč.

Svajcarske pilulice, najjeftinije sredstvo za čišćenje i snaženje želudca ili štomaka i crieva, za otvaranje proti zapeklini, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. — Cijena škatuljici 70 novč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti ko- stenolj boli, grčevim, nategnutim šik- lam, ukočenosti i oteklini posije teškoga napora, za objativanje i okrepiljanje šik i žilava. — Jedna flaša 80 novč.

Tekućina proti izpadanju vlasi usvršuje i brani kore- nje vlasi, odstranjuje prhuti i pospješuje rast kose. — 1 flaša 60 novč.

Mast proti lišaju, krsatam, perućini i ospitninam. — Jedan lončić 50 novč.

Antiseptična voda za usta i zube sačuvaju se od kvarenja, zapriječuju i ublažuju zubobolju, ubrišanje mesa oko zubi, rasfrtkavanje usta, uklanja nengodan vonj. — 1 flaša 60 novč.

Fina smrekova esencija (Fichtennadel Essenz) za čišćenje i razkućivanje zraka u sobah, za dišanje i za plaćobolje. — Po 60 novč.

Antisutin. Prati proti znojenja ili potu, proti zajednici. — Škatulja 50 novč.

Tinktura za kurje oči izvrstno sredstvo. — Cijena 50 novč.

Dra. Spitzera pomast za lice proti santanim pjegam, made- žem, raznim pjegam ili flekovom, odstranjuje prekomjerne rumenilo lica i nosa, hravapost, ospitnice na licu; prosvravlja gladkost, njez- nost; bjelocla i čistoću obrasa i ruka. — Cijena vedem lončiću i for. — K tomu spada još horakaov sapun po 40 novč.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i pomlaćivanje lica te poste neakod- ljiiv i ugodnog mirisa. Nagradjeno na pariskoj izlozbi začetnom diplomom. Dobiva se u bojal: bijelj, ružičastoj i žučkastoj. — Cijena konji i for.

Sayon Eglantine. Najfiniji sapun od svih sapuna. On osvježuje te pomlaćuje lice. Sa- stanljen je od najčistih travi, a odbiće se vanredno ljubkim mi- risom. Jedan komad stoji 50 novč.

Mirisna žesta za sobe kaditi, nekoliko kapi prugodan miris. — Flašica 80 novč.

Otrov ili čemer za rževice ili kimake. — Flašica 50 novčića.

Antifebrile od Rodinisa proti groznici ili zimnici — Manja butica 70 novčića.

Polibronov sirup po dru. N. ili Seltcu lieči uspješ- no bolesni kvaes, nepokoj, glavobolju, trzanje, histeriju, zudno, razno grčeve. — Cijena i for. 50 novč.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želudacnom kataru, lošoj pro- bavi. — Cijena 1 for.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. — Cijena 1 for. 25 novč.

Fine parfume, mirisave vodice, razno pomado i boja za farbanje kose, da sieđe kose poerne, fine sapune, praške za gospođe, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi poblicjuja.

Spužve za umivanje, kefice za zube.
Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kirurške sprave.
Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

ZALHA MINERALNIH VODA.
Sve po novinah oglašene medicinske specijalitet.

Tko narudi za pet forinta vriednosti, plaćami sam poštarinu.